

توصیف محمد هاشمی از نقش آیت‌الله هاشمی برای پایان جنگ

تهران (پانا) - محمد هاشمی رفسنجانی درباره نقش برادرش در پایان جنگ با عراق گفت آقای هاشمی به‌عنوان جانشین فرمانده کل قوا خدمت امام می‌فرمایند من قطع‌نامه را می‌پذیریم، شما من را به‌عنوان فرمانده کل محاکمه و اعدام کنید؛ امام بعد از تأملی قطع‌نامه را می‌پذیرند.

به گزارش شرق، محمد هاشمی رفسنجانی درباره سوابق پیش از انقلاب خود و نیز برخی رخدادهای ساسی پس از پیروزی انقلاب گفت؛ وگو کرده است که بخشی از این مصاحبه را در زیر می‌خوانید:

از تسخیر سفارت خارهره؛ ای دارید؟

خیر من در جریان نبودم. اطرافیان آقای موسوی؛ و خوئی؛ ها در آن ماجرا حضور داشتند. آقای هاشمی و آقای خامنه؛ ای هم به حج رفته بودند. آقای هاشمی هیچ؛ وقت بیان درستی از این مسئله نمی؛ کرد و با اصل قضیه مخالف بود و می؛ گفتند تشنج؛ زدایی باید انجام شود و روابط بر این پایه باشد؛ این جمله را آقای هاشمی همیشه می؛ گفت و استراتژی؛ اش در دوران ریاست؛ جمهوری نیز همین بود. از دوران شهید رجایی بگوئید.

ایشان ملاقات؛ های زیادی با سفرای خارجی داشتند که از من می؛ خواستند در ملاقات؛ ها حضور داشته باشم و از آن دوران پرکار خارهره زیاد دارم. شب؛ ها در نخست؛ وزیری می؛ خوابیدیم و کمتر به خانه می؛ رفتیم با وجود جنگ و مشکلات معیشت مردم کارهای زیادی داشتیم و صبح تا دیروقت کار می؛ کردیم. رجایی خیلی پرکار و خیلی متدین و ساده؛ زیست بود و هفته؛ ای یک یا دو بار به منزل می؛ رفت و عمدتاً در اتاق کوچکش در نخست؛ وزیری می؛ ماند. هرروز نیز یک حادثه داشتیم؛ ترور و شورش در همه؛ جا وجود داشت، گروه؛ های چپ در ترکمن؛ صحرا و کردستان به؛ صورت مسلحانه مشکل درست می؛ کردند. به؛ هر حال سال؛ های اول انقلاب بسیار سخت و پرمسئله و پرکمبود بود و ما نیز به؛ عنوان مسئولان دولت باید برای رفع مشکلات مردم بیشتر کار کنیم و میان مردم باشیم.

شما در اطلاعات نخست؛ وزیری هم بودید؟

خیر، من معاون سیاسی بودم، آقای خسرو تهرانی معاون اطلاعات و امنیت آقای رجایی بود، آقای فومنی هم معاون فرهنگی و بهزاد نبوی هم وزیر مشاور بود.

این روایت صحیح است که رجایی با سفیر شوروی دعوا می؛ کند؟

سفیر شوروی آمد و پیامی مفصل به؛ صورت محرمانه داد، آقای رجایی هم مکالمات را ضبط می؛ کرد و این پیام را نیز ضبط کردیم و تمام گفته؛ هایش را به دستور شهید رجایی منتشر کردیم و آنها از این کار خیلی ناراحت شده بودند اما دعوی جدی نبود.

برای جلسه هشتم شهریور شما هم دعوت بودید؟

من آن موقع مدیرعامل صداوسیما بودم و به جلسه دعوت شده بودم، هنگامی که می؛ خواستم به سمت

نخست و وزیر برق حرکت کنم، برق صداوسیما قطع شد، آنجا یک ژنراتور داشتیم که وقتی برق رفت، روشن شود و قاعدتا باید ۱۷ ثانیه بعد از رفتن برق فعال می‌شد، اما آن روز رادیو و تلویزیون قطع شدند و ژنراتور نیز فعال نشد و اولویت من سازمان بود و ماندم تا مشکل حل شود، در همین میان صدای انفجار آمد و گفتند نخست و وزیر برق منفجر شده است. دعوت و نامه و ها را هم کشمیری نمی‌داد ولی یادم نیست چه کسی دعوت می‌کرد، به گمانم آقای رجایی دعوت می‌کرد، شاید هم خسرو تهرانی بود؛ دعوت و شده و ها از طرف دبیر جلسه دعوت می‌شدند.

۷ تیر در کجا بودید؟

با آقای رجایی در نخست و وزیر بودیم، سفیر لیبی تماس گرفت که پیام مهمی از قذافی برای آقای رجایی دارد و حتما باید برساند؛ آقای رجایی گفت بیاید، بعد به جلسه برو. ملاقات و های خارجی آقای رجایی هم من باید حضور می‌داشتم و سفیر لیبی آمد و صحبت کردیم و جلسه طول کشید، بعد آقای رجایی گفت جلسه حزب جمهوری شروع شده است و نروید که صدای انفجار آمد.

& پیام قذافی چه بود؟

درباره جنگ و خرید اسلحه بود.

& شما از مؤسسان حزب جمهوری بودید؟

حزب جمهوری پنج نفر هیئت مؤسس داشت: آیت و الله خامنه و ای، آیت و الله باهنر، آیت و الله بهشتی، آیت و الله موسوی و اردبیلی و آیت و الله هاشمی یک شورای مرکزی هم بود که ۳۰ نفر بودند و من جز آن ۳۰ نفر بودم و کمیته و هایی نیز وجود داشت؛ کمیته سیاسی بود که من به و همراه میرحسین موسوی و مسیح مهاجری و تعدادی دیگر عضو آن بودیم و روزنامه نیز توسط ما هدایت می‌شد، یک کمیته روابط بین و الملل هم بود که من دبیر آن بودم.

& دوران نخست و وزیر مهندس موسوی عضو دولت بوده و ای، اختلاف نظرات در دولت جنگ بر سر چه بوده است؟

آن و موقع عده و ای در دولت مانند آقایان توکلی، پرورش و عسکراولادی طرفدار اقتصاد بازار و مخالف دولتی و کردن اقتصاد بودند؛ از جمله می‌گفتند بازرگانی خارجی نباید دولتی باشد، عده و ای نیز در دولت میرحسین موسوی موافق اقتصاد دولتی بودند، البته قانون اساسی نظام اقتصادی را دولتی، تعاونی و خصوصی تعیین کرده بود و طبق قانون اساسی شرکت و های بزرگ دولتی بودند و بعدا آقای هاشمی سعی کرد آنها را به بخش خصوصی واگذار کند و اصل ۴۴ را به مجمع آوردند و تصویب شد. اختلاف اصلی نیز بر سر نظام اقتصادی ایران بود که آقای حبیب و الله عسکراولادی و اطرافیان‌شان جزء کسانی بودند که طرفدار بخش خصوصی بودند و اوایل انقلاب به علت برداشت و هایی که از اقتصاد زمان شاه وجود داشت، عده و ای مخالف اقتصاد دولتی بودند و می‌گفتند این همان اقتصاد شاهنشاهی است.

مهندس موسوی نیز حرف قانونی می‌زد. در آن زمان نخست و وزیر و رئیس و جمهور داشتیم که رئیس و جمهور مسئولیت اجرائی زیادی نداشت که همین باعث شده بود میان نخست و وزیر و رئیس و جمهور در برخی مسائل اختلاف به وجود بیاید، البته عده و ای مخالف نظرات اقتصادی بود.

& نقش آیت و الله هاشمی در قرارداد ۵۹۸ و پایان جنگ چه بود؟

داستانش مفصل است؛ در اواخر جنگ آمریکایی و ها با ما وارد جنگ شدند، از طرفی امکانات ما کافی نبود و محسن رضایی هم نامه و ای به امام نوشته بود که در طول پنج سال با وجود مهمات کافی می‌توانیم یک پیروزی به

دست بیاوریم و پیروزی فوری مطرح نیست، شرایط کشور نیز وارد مرحله خطرناکی شده بود، آقای هاشمی به ZWNJ& عنوان جانشین فرمانده کل قوا خدمت امام می ZWNJ& فرمایند من قطع ZWNJ& نامه را می ZWNJ& پذیریم، شما من را به ZWNJ& عنوان فرمانده کل محاکمه و اعدام کنید؛ امام بعد از تأملی قطع ZWNJ& نامه را می ZWNJ& پذیرند، البته قبل از صدور بیانیه امام، جلسه ZWNJ& ای در دفتر رئیس ZWNJ& جمهور تشکیل شد که ۲۷ نفر از مسئولان شرکت کردند. آنجا درباره شرایط جبهه ZWNJ& ها و جنگ بحث شد تا آنجایی ZWNJ& که خاطر من هست همه موافق پایان جنگ بودند. امام با وجود مجموعه این شرایط و فداکاری آقای هاشمی تصمیم گرفتند خودشان قطع ZWNJ& نامه را بپذیرند.

ZWNJ& متن بیانیه امام را آقای هاشمی نوشتند یا حاج احمد نامه ZWNJ& ها را می ZWNJ& نوشت؟

خیر، امام خودشان مسائل را تعیین می ZWNJ& کردند و بیانیه ZWNJ& ها را می ZWNJ& نوشتند و به کسی نمی ZWNJ& دادند، حتی بر سر عزل من از صداوسیما توسط شورای سرپرستی متشکل از نماینده ZWNJ& های سه قوه که آقای لاریجانی منصوب شد، امام گفتند به نماینده ZWNJ& تان بگویید یا استعفا دهد یا شما را عزل می ZWNJ& کنم، سپس امام من را به ZWNJ& عنوان نماینده خودشان در صداوسیما منصوب کردند و در مجلس بحث شده بود که این کارها از سوی احمد آقاست که امام در پایین حکم من نوشتند گفته شده احمد امور دفتر من را به دست دارد اما این حرف خلاف است و گوینده به درگاه خدا توبه کند.

ZWNJ&

ZWNJ& یک خاطره کمتر شنیده ZWNJ& شده از دوران انقلاب و مسئولیت ZWNJ& هایتان تعریف کنید.

ما خیلی امیدوار به پیروزی انقلاب بودیم، در آمریکا که با آمریکایی ZWNJ& ها بحث می ZWNJ& کردیم، می ZWNJ& گفتند غیرممکن است. آمریکایی ZWNJ& ها در دانشگاه ZWNJ& ها تحیلی از ثبات کشورهای مختلف بر مبنای ضریب ثبات سرمایه ZWNJ& گذاری دارند، من نیز رشته ZWNJ& ام اقتصاد بود، استاد ما از دانشگاه هاروارد آمده بود و از افرادی بود که ثبات کشورها را تعیین می ZWNJ& کرد، روزی به کلاس آمد و ثبات ایران را ۷۹ درصد اعلام کرد و گفت ایران یکی از باثبات ZWNJ& ترین کشورهای خاورمیانه است و سرمایه ZWNJ& گذاری در آن را تأیید می ZWNJ& کنیم.

به دنبال همین توصیه استاد، آن هیئت ۵۰ نفره همراه راکفلر در سال ۱۳۵۰ به ایران آمدند و آیت ZWNJ& الله سعیدی را که با حضور سرمایه ZWNJ& گذاران آمریکایی مخالفت کرده بود، به ZWNJ& شدت شکنجه دادند و شهید شد اما ما در کلاس با این نظر استاد مخالفت کردیم و منجر شد به اینکه یک پروژه ZWNJ& ای باید می ZWNJ& دادم که برای آن یک جعبه خاتم ZWNJ& کاری ZWNJ& شده برداشتم و داخل آن را سیاه کردم و یک ZWNJ& سری عکس اعدامی ZWNJ& ها و شکنجه ZWNJ& شده ZWNJ& ها را گذاشتم و چند قطره قرمز به ZWNJ& عنوان خون داخلش ریختم و روی جلدش چند تکه پوست از سوغاتی ZWNJ& های ایرانی را رویش چسباندم و بردم سر کلاس و گفتم ایران را اگر می ZWNJ& خواهید بشناسید، باید از درون ببینید، آن چیزی که از بیرون می ZWNJ& ببینید، خوب است اما برای شناخت واقعیت داخل جعبه نگاه کنید و با دیدن خون و عکس زندانی ZWNJ& ها کل کلاس به ZWNJ& شدت به هم ریخت. وقتی انقلاب پیروز شد، برگشتم آمریکا تا خانه ZWNJ& ام را تحویل دهم، استاد فهمید که آمده ZWNJ& ام آمریکا، درخواست کرد همدیگر را ببینیم و به من همیشه می ZWNJ& گفت you radical for student وقتی همدیگر را دیدیم، گفت محمد همه تحلیل ZWNJ& های ما این بود که در ایران انقلاب نمی ZWNJ& شود و گروه ZWNJ& های مبارز پتانسیل کافی را ندارند و تنها کسی که در مردم نفوذ دارد، آیت ZWNJ& الله خمینی است که مبارزه مسلحانه را قبول ندارد و طبق تحلیل ما ایران بالاترین ضریب ثبات را داشت، تو از کجا فهمیدی در ایران انقلاب می ZWNJ& شود؟

این اتفاق با تحصیلات من نمی ZWNJ& خواند. گفتم خیلی روشن است شما فقط شنیده ZWNJ& های ZWNJ& تان از زبان موافقان شاه بود و آنها هیچ ZWNJ& وقت حقیقت را نمی ZWNJ& ببینند. من از درون انقلاب ایران و مخالفان شاه با شما صحبت می ZWNJ& کردم. من وقتی مذهب و اقدامات شاه و جشن هنر شیراز و این مدل اتفاقات را مرور می ZWNJ& کردم، می ZWNJ& دیدم این اتفاقات در ایران ادامه ZWNJ& دار نخواهد شد و مردم به دنبال دین ZWNJ& شان هستند. ما عاشورا را داریم که شما نمی ZWNJ& توانید بفهمید عاشورا یعنی چه و استاد را توجیه کردم که زاویه تحلیل ما چیست و آنچه خودمان برداشت می ZWNJ& کنیم، می ZWNJ& گوئیم و اتفاقات این وضع هنوز هم در آمریکا ادامه دارد و باز هم چون به یک طرف نگاه می ZWNJ& کنند، این اشتباهات را انجام می ZWNJ& دهند.